

živjeti. U to je sažet i idealan lik ne samo katoličkog liječnika nego i liječnika uopće. Kraći pak sažetak enciklike pape Ivana-Pavla II. kruni ovo djelo bogato svježim aktualnim sadržajem.

U tekstu nema dosadnog razlaganja »bez kraja i konca«, niti pričica što misli ovaj što misli onaj. Tekst se služi informacijom, ali nije samo informativan nego je informacija u službi postavljanja problema i njegova rješenja. Nema čestih, a pogotovu nema isključivih priziva na stare autore. Ako upotrebljava stara vječna načela, kratko ih obrazlaže i čini transparentnima tako da ih čini mladima, suvremenima, pristalima za rješavanje modernih pojava na polju medicine. To je neizravna potvrda aristotelovsko-skolastičke metafizike, to je unošenja prijatnog svjetla u tamu bolnih pojava izloženih po bolnicama i drugim mjestima bolovanja. Jednom riječju: izlaganje prožimlje jasnoća i čvrstoća katoličkih etičkih načela u njihovoj primjeni na suvremene izazove modernih medicinskih znanosti.

Kome je ovaj svezak Biblioteke bioetike FTI-a namijenjen? U prvom redu čuvarima zdravlja, zdravstvenom osoblju i njihovu pomlatku – studentima medicine i medicinskih učilišta kao njihov *Vademecum*, zatim svećenicima, ispovjednicima i njihovu pomlatku studentima teologije kao pomoćna literatura, te napokon katoliku vjerniku djelatniku u društvenom ili političkom životu kao i ostalim katoličkim intelektualcima.

Na kraju neka mi bude slobodno reći što sam mislio dok sam ovo pisao. O. Valentin Pozaić je u ustanovi u kojoj radi osnovao biblioteku za bioetiku, a i sâm se kao moralist posebno posvetio bioetici. Trebali bi se tako i ostali moralisti po teološkim učilištima u Rijeci, Splitu, Đakovu, Zagrebu posebno posvetiti etici jedne od grana moderne ljudske djelatnosti: ekonomije (ekonomoetika), aktualnog zakonodavstva (lega-

loetika), slobodnog tržišta ili trgovanja (libero-merkatoetika), bankarstva (bankoetika), socioetika, itd. (Nazivi nisu važni!) Kad bi se to ostvarilo, bez sumnje bi slijedili zajednički sastanci na kojima bi se raspravljalo o različitim problemima o kojima je ovdje riječ, a nadalje izmjene kraćih tečajeva na učilištima o specijalnim etičkim pitanjima, primjerice, profesora iz Splita u Zagrebu, onoga iz Đakova u Rijeci, itd. Autora prikazane knjige *Papinsko Sveučilište Gregoriana u Rimu*, primjerice, svake godine pozove da održi tečaj iz bioetike. – Molim mlađe kolege da oprostite ovo moje napisano privatno razmišljanje.

Rudolf BRAJIČIĆ

Josip JAKŠIĆ, *Pravednik živi od vjere*, HKD Sv. Jeronima, Zagreb, 1998., str. 77.

Autor ove knjižice je predstojnik *Katehetskog ureda Zagrebačke nadbiskupije*. Budući da je i sam bio angažiran u katehetsko-pastoralnom radu, osjetio je potrebu da se treba i intelektualno pozabaviti ovom problematikom. Magistrirao je iz pastoralne teologije na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu* u Zagrebu s temom *Liturgija - kateheza za naš prostor i vrijeme*. Teološku izobrazbu upotpunio je disertacijom *Lik Isusa Krista u našim novijim katekizmima (1969-1979)*. Objavio je biblijsko-liturgijske kateheze kao pomoć vjeroučiteljima i roditeljima za odgoj djece u vjeri, naslovljene *Bog je s nama*. Isti naslov nosi i *Priručnik za prvu godinu vjeronauka*. Autor je brojnih članaka i tribina kako stoji napisano na poleđini ove knjižice.

Ova je knjižica kratak prikaz kršćanske vjere za odrasle. Suočeni, s jedne strane, s činjenicom da se priličan broj odraslih zanima za vjeru i tu vjeru žele

upoznati i prihvatiti, te činjenica, s druge strane, da ljudi današnjice jako malo izdvajaju vremena za čitanje, potaknulo je autora na izdavanje ovog kratkog prikaza vjere. Može se vidjeti već u predgovoru da autor polazi od iskustava mnogih kateheta koji su suočeni s problemom katehizacije odraslih osoba: Odakle početi? S čime početi, i kako?

Kod mnogih odraslih koji žele biti poučeni u vjeri često nastaje zbrka pojmova koji se rabe u vjerskom nazivlju. Zato autor kratko tumači što znači danas riječ *vjerovati* kad se osjeća veći problem vjere u praktičnom životu nego u teoretskom. Vjerovati kršćanski znači vjerovati ne u nekoga bezličnog Boga, nego u Oca koji nas želi imati uza se kao svoju djecu, braću, prijatelje i svoje suradnike. Kršćanski vjerovati ne znači samo vjerovati u Boga, nego još više vjerovati Bogu, da je on izvor naše sreće i radosti, da on naš život vodi k svome cilju, unatoč svemu zlu i svim životnim nedaćama. Ta se vjera rađa, raste, cvate i donosi plodove u zajednici koju zovemo Crkvom. To je vjera apostola koji su je primili od Isusa i tu vjeru želimo dalje predati. Tu vjeru ispovijedamo u Apostolskom vjerovanju.

Boga, u kojega i kojemu mi vjerujemo, slavimo u našim i po našim molitvama. Te naše molitve mogu biti osobne i privatne, javne i službene molitve Crkve. Najljepša molitva i uzor svih molitava jest molitva *Očenaša*. Autor nam dalje donosi i druge osnovne molitve i njihovo kratko tumačenje.

Više od riječi često nam govore znakovi. I Bog se u povijesti spasenja objavljivao u znakovima. Za vrijeme svoga zemaljskog života Isus je dao svojoj Crkvi znakove posvećivanja koji će nas zauvijek učiniti Božjim prijateljima, Božjom djecom. U drugom dijelu ove knjižice autor nam kratko predsta-

vlja tih sedam znakova ili sakramenata od kojih Crkva živi.

U trećem poglavlju pod naslovom *Kako živjeti Evanđelje* autor nam govori o Deset zapovijedi koje se mogu sažeti u dvije: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom snagom svojom a bližnjega svoga kao samoga sebe. Na kraju, u dodatku, držeći se stare dobre metode, donosi pitanja za provjeru znanja.

Smatram da je knjižica dobra i da bi trebala doći u ruke svima onima koji se počimaju zanimati za vjeru. Iako autor ne donosi ništa novo, sama činjenica da je ovo treće izdanje knjižice o kojoj je riječ, dovoljno potvrđuje njezinu potrebu i prikladnost u našoj svagdašnjoj katehizaciji odraslih.

Mato ANTUNOVIĆ

Neven Jovanović i Tamara Tvrtković, *Latinski za pravnike – Latinitas iuridica*, Zagreb, Pravni fakultet, 1998., 351 str.

Pojavom ovog udžbenika u sveučilišnoj nastavi započinje novi, ugodniji i suvremen način usvajanja znanja latinskog jezika i ozračja iz kojega je poniknula pravna znanost, a s njom i pravno nazivlje. Svježina, raznovrsnost i ležernost predočavanja gramatičkih cjelina razbile su onu negdašnju surovost koja je pri učenju latinskog *ad nauseam* dovodila mnoge studente i bila im gotovo nesavladivom zaprekom u studiranju prava. Presretni su bili studenti od kojih se nije zahtijevalo polaganje latinskog jezika za izlazak na ispit iz rimskog prava. Sada je pak, s obzirom na njih, stanje dovedeno *ad absurdum*. Naime, studenti koji ne moraju polagati latinski mogu samo zavidjeti kolegama koji su na to obvezatni, a latinski uče po udžbeniku o kojem je ovdje riječ. Oni su učili opći latinski